

Mély-ég objektumok

február – március

Megfigyelő	Észlelés	Műszer
Babcsán Gábor (Budapest)	9	15,2 T, 8 L
Berente Béla (Kocsér)	5	25,4 C
Csiszár Tibor (Pécs)	3 fotó	2,8/135
Fülöp József (Bóly)	1	10 T
Kocsis Antal (Balatonkenese)	1	8 L
Mácsai Attila (Békéscsaba)	5	10 T
Szauer Ágoston (Szombathely)	1	15 MC
Tóth Krisztián (Dunakeszi)	2	15 T
Vicián Zoltán (Héhalom)	7	25 T, 8L

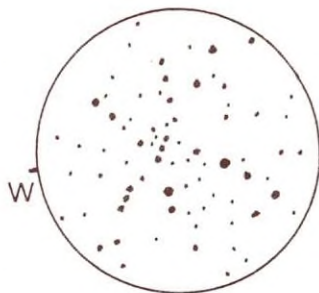
A két hó folyamán 9 megfigyelő 34 észlelést küldött. Három kitűnő fotóval jelentkezett Csiszár Tibor. 2,8/135-ös Pentacon objektívet és túlrézekenytett Kodak TP 2415 filmet használt. A Rosetta-ködről (NGC 2237-9), az M35-ről és az Orion-köd vidékéről készült fotóit szavakkal leírni lehetetlen. Az utóbbin jól látszik az IC 434 a Lófej-köddel, a fotó 8 perc expozíciós idővel és kézi vezetéssel készült. Gratulálunk!

NGC 1912 (M38) NY Aur

Tiszta hegyi levegőnél könnyen látszik szabad szemmel, feltűnőbb a másik két Auriga-halmaznál. 7x50-es monokulárral fényes ködösség, amelyből 8–10 csillag kristályosodik ki, egy jellegzetes keresztet alkotva. Mellette halvány fénylésként megpillantható az NGC 1907. (Babcsán Gábor)

8,3 L, 30x: KL-sal kissé ködös, de 15–20 csillagra bontott halmaz. EL-sal eltűnik a köd, és tucatjával tűnnek fel a halvány csillagok. (Vicián Zoltán)

15,0 T, 38x: Feltűnő és gazdag NY, kb. 30 fényesebb csillagból áll. Alakja szabálytalan. Centrumából "csillagkarok" ágaznak ki, ezek közül a leghosszabb a halmaz tengelye. (Tóth Krisztián)

N = 38x LM = 1°

25,0 T, 150x: Óriási zsúfolt csillagsomót látni, teljesen kitölti a LM-t, így mérete 20' körüli lehet. Csillagai lazán koncentrálódnak. Látható néhány kifelé futó csillaglánc, amelyek a LM-n kívül is követhetőek. Csillagai fehérek és kékék, de látható a Ny-i részén néhány vörös színű is. Teljesen bontott, gyönyörű halmaz. (Vicián Zoltán)

NGC 1907 NY Aur

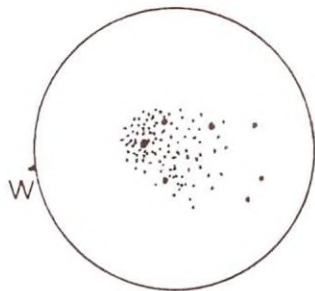
8,3 L, 30x: Az M38 déli pereméhez közel parányi ködös foltként érzékelhető. Felbontás nincs, mellette feltűnő egy 8^m körüli kettőcsillag. (Vicián Zoltán)

25,0 T, 150x: Mérete 5', alakja háromszögszerű. Teljesen bontottnak tűnik, kb. 25–30-ra tehető az igen halvány halmaztagok száma. Kompakt, szép halmaz. (Vicián Zoltán)

NGC 2068 (M78) DF Ori

10,0 T, 60x: Könnyen megtalálható, 5–6' átmérőjű ködfolt. Legsűrűbb részében két csillag látszik. Kifelé egyenletesen csökken a fényessége. Helyenként fényesebb szálak figyelhetők meg, ezek a központi részből indulnak ki, és nem annyira feltűnőek, mint az M42-nél. Látványa hasonlít egy csóva nélküli üstököshöz. (Fülöp József)

25,0 T, 250x: Szép, nagy, ovális ködfolt, melynek Ny-i részében két 10–11 magnitúdós csillag látszik. Színe zöldes árnyalatú. 200x: Legjobban egy üstökösre hasonlít, 2:1 arányban megnyúlt, K-i szélé diffúz átmenettel olvad bele az égi háttérbe. Legfényesebb része a két beágyazott csillagnál látszik, innen kiágazik néhány fényesebb sáv, amely végigkövethető a köd felületén. Diffúz halo veszi körül a ködfoltot, amelyben még két halvány csillag található. (Vicián Zoltán)

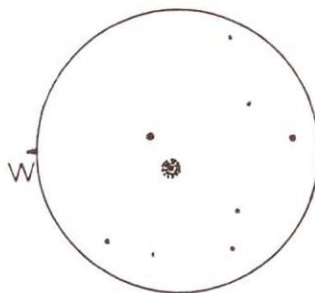

N = 200x LM = 12'

NGC 2392 PL Gem ("Eszkimó-köd")

8,0 L, 53x: Apró, Jupiter méretű ködfolt, párban egy 8 magnitúdós csillaggal. Kékes ködössége és központi csillaga is fényes, utóbbi 10^m körüli. 168x: Korongja kissé szabálytalannak, felszíne inhomogénnek tűnik. (Babcsán Gábor)

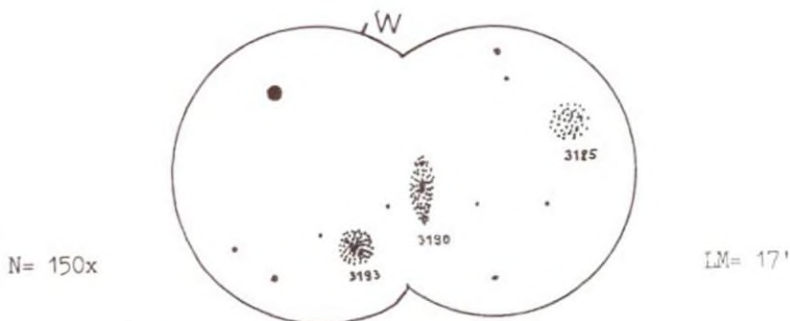
15,0 MC: Már az 56-szoros keresőnagyítás is kiterjedtnek mutatja ezt a fényes planetárist, melynek látványához jó kontrasztot ad a mellette megpillantható kb. 8^m -s csillag. 140-szeressel találtam a legszebbnek, szépen látszik a homogén fénykorong közepén ülő központi csillag. Bírja a nagyítást, peremsötétedése csekély, elég határozott körvonalú. (Szauer Ágoston)

N = 140x LM = 18'

NGC 3185, 3190 és 3193 GX Leo

25,4 Cass., 150x: Az NGC 3193 kör alakú ködfolt, kompakt, majdnem csillagszerű maggal, kb. 2' átmérőjű. Az NGC 3190 elnyúlt, ovális fényfolt, csillagszerű maggal, kb. 2'x4' méretű. Az előzőeknél jóval halványabb a kör alakú NGC 3185, szintén csillagszerű centrummal.

NGC 4605 GX Uma

8,0 L, 83x: Ezzel a nagyítással a legjobb látvány. Szépen látszik kissé elliptikus alakja, felülete egyenletes fényességű, nem látni semmilyen részletet rajta. Széle nem teljesen élesen különül el a háttértől. Jellegzetes fehér fényű. A GX az S UMA változócsillagtól ÉNy-i irányban található. (Kocsis Antal)

BABCSÁN GÁBOR

Égi séták

A tavaszi égre óvatlanul állított távcső látómezéjébe könnyen bekerülhet egy-egy gyanús ködfolt. Aligha ajánlatos itt kezdeni a mély-ég objektumokkal való ismerkedést, mert egy jó térkép nélkül a gyakorlott csillagnézők is elveszhetnek a galaxisok tengerében. Az M65 és M66 — elég fényesek lévén — a legismertebb spirálködök közé tartoznak, és könnyen megtalálhatók az iota és theta Leonis között, szinte pontosan félúton. De mi ne végezzünk fél munkát, nézzünk alaposabban körül ezen a rövid szakaszon — az aktualitást az adja, hogy "éppen most" robbant fel az M66-ban egy szupernóva

Az Atlas Coeli négy további galaxist is feltüntet erre felé; mindegyik elérhető kis távcsővel, mivel $12^m,5$ -nál fényesebbek. A theta Leonistól nem egészen egy fokkal DDK-re található az NGC 3596. Ez a $12^m,2$ fényességű Sc típusú spirál nem volt valami feltűnő 15,2 cm-es távcsővel. 112-szeres nagyítással 2'-es, kör alakú ködössége egy gyengén kifejezett magot tartalmaz.

Magát az M65-öt és 66-ot kétszázkilenc esztendővel ezelőtt fedezte fel Messier, aki a ködös objektumok katalogizálását csupán az üstököskeresés melléktermékének tekintette. Mindkettő a Virgo galaxishalmaz tagja, bár kissé messze esnek a halmaz centrumától. Az M66 a fényesebb, 8'x2,5' méretű